

MŮJ ZÁŽITEK

KDYŽ SE VÍ, JAK NA TO

Před pár dní jsem si dal živák *Simply Red z Royal Albert Hall*, což normálně nedělám, že bych si pouštěl koncerty... Hned při druhý věci jsem se rozbrečel jak želva. Tak nevím, nebyl to spíš emocionální než kulturní zážitek? No nic. Jo, a *Bruno Mars s Andersonem Paakem* opravdicky vědí, jak na to.

DAN BÁRTA
ZPĚVÁK

KNIHOVNA ON-LINE

Říká se, že všechno zlé je k něčemu dobré. Uzavření knihoven inspirovalo Městskou knihovnu v Praze k tomu, aby od vybraných autorů a nakladatelů odkoupila práva na bezplatné zveřejnění jejich knih. Ke stažení je tu zdarma třeba kompletní dílo *Bohumila Hrabala* nebo *Ivana Martina Jirouse*. Já jsem si stáhl a po letech s gustem znova přečetl neproniknutelný román *Václava Kahudy* Houština.

MICHAL ŠANDA
SPISOVATEL

SBÍRÁM SÍLU

Alena Mornštajnová – Listopád. Jsem ve třetině týchle výborné knihy a jsem v takové depresi, že musím nabrat sílu, abych ji dočetl.

MAREK DOUŠA
KRESLÍŘ

Martin Myšička v *Božích mlýnech*

Boží mlýny JANA HŘEBEJKA připomínají Mikulášovy patálie

Fajfky a falešné vousy

TELEVIZE *Boží mlýny*? Málokdy je název tak mimo. Nová minisérie České televize by se mohla jmenovat třeba *Bandá mstitelů*, abychom parafrázovali *Mikulášovy patálie*. „Četl jsem v jednom časopise takový příběh,“ říká v dětské knize dua Goscinny-Sempé chlapec Viktorín. „Jeho hrdina je bandita, nosí masku a krade peníze bohatým a dává je chudým, a když ti bohatí chtějí okrást chudé, aby dostali svoje peníze zpátky, pošle jim ten bandita tajnou výstrahu, ve které je napsáno: Nikdo se nebude beztretně posmívat Modrému rytíři!“

Hrdinové *Božích mlýnů* nejsou bandité, ale nošení masek se nebrání a peníze ve prospěch chudých také ochotně přerozdělí. Jenže jsou to zároveň dospělí lidé a podle většiny indicií se pohybují v reálném světě, nikoli v šestákovém příběhu. Dokonce se zabývají kauzami, které mají základ ve skutečných soudních případech. Přesto minisérie neustále balancuje na pomezí realismu a klukovské fantazie, v níž parta kamarádů bere spravedlnost do svých rukou a hrdinně mstí nepotrestané zločiny.

„Co to znamená beztretně?“ ptá se dále v *Mikulášových patáliích* pomalejší Kryšpín. Beztretně v *Božích mlýnech* odchází od soudu grázlové, kteří popravují lidi (první díl *Provoz*), zabili tátu od rodiny a zmrzčili mu dceru (*Spící*

lodě), přivedli okradeného člověka ke krvavé sebevraždě (*Splacený dluh*)... Jsou totiž bohatí, arogantní a dokážou si zařídit, aby je soudce osvobodil. A právě tady nastupují naši hrdinové – profesor kriminalistiky se zálibou v dýmčích Karél Fait, jeho bohatý student Alex Braun a televizní reportérka Markéta Stránská. Protože mají sherlockovského fištróna, prostředky, kontakty v podsvětí, a hlavně srdíčko na správném místě, trestají padouchy po svém.

Což je přesně to, co termín „boží mlýny“ neznamená. Fait a spol. prostě svévolně suplují špatně fungující státní instituce a divák jim za to má tleskat. „Lidová spravedlnost“ se možná hodí do kovbojek, jimiž se Mikuláš a spol. tak rádi inspiroují, ale v právním státě nemá místo. A *Boží mlýny* se odehrávají v České republice jedenadvacátého století. Nebo že by ne? Televizní reportérce někdo úplně cizí zavolá, vylíže na jinou postavu kýbl špíny a hned se to dostane do hlavních zpráv. Luxusní kancelář v honosné budově velké banky si lze pronajmout tak, že tam nakráčíte s kovbojským kloboukem a falešným knírem a uplatíte správce baráku. Aby jeden přesvědčivě působil jako bohatý emigrant Bob, stačí mu nasadit kovbojský klobouk (opět) a ledabyle zahlásit Just a minute! Na akce pro smetánku se dá protáhnout s umělým plnovousem

(zase) a středoškolskou francouzštinou. Svět *Božích mlýnů* se z realistickeho prostředí bez varování přesouvá do hájemství crazy – komedií, kde jsou všichni Gogo, Badmanové se postřílejí navzájem a Donald by měl rychle slézt z lustru.

Jenže tahle nadsázka je nekonzistentní, humor často působí nezáměrně (a záměrně naopak trapně) a komediální ladění se tlučí s drastickými zápletkami. Populistický motiv samozvaného mstitelství, který mnoho diváků jistě potěší, je pak morálně nepřijatelný. Případy *Božích mlýnů* vycházejí ze skutečných událostí, s nimiž se při své práci investigativního novináře setkal autor námětu Janek Kroupa, scénář z nich ale dělá bakalářská cvičení. Režuruje Jan Hřebejk, který kriminálky přece umí (*Rédl*), co do komedií nenatočil zdaleka jen *Pelíšky* a v nedoceněném filmu *U mě dobrý* se mu povedlo i spojení obou žánrů, tady však točí na autopilota. Minisérii drží nad vodou herecké výkony (hlavně relativní nováček Vincent Navrátil a zkušená Eliška Křenková) a neokoukané lokace, ale celkově je dojem z těchto estrádních Robinů Hoodů velmi rozpačitý. Dvě hvězdičky nejsou moc, ale pořád lepší než muset jít ve čtvrtěk do školy, kam Mikuláše za trest posílala paní učitelka.

VOJTĚCH RYNDA

XXXXX

Povídky **BIANKY BELLOVÉ** zaujmou na více frontách

Návrat do Čech

LITERATURA Povídkové sbírky obvykle vznikají dvěma způsoby: buď je autoři od začátku píšou s vědomím celku, nebo se jednoduše sesbírání to, co má spisovatel v šuplíku či co během let publikoval při nejrůznějších příležitostech, konvolutu nashromážděných textů se dá chytlavý název a kniha je na světě. Lepší povídkové sbírky vznikají první zmíněnou cestou.

Jsou však výjimky. Za jednu z nich lze považovat *Tyhle fragmenty* (vyd. Host) od **Bianky Bellové** (* 1970). Kniha obsahuje osmnáct povídek, z nichž mnohé byly zveřejněny dříve (včetně *Reflexu*, v jehož literární příloze z červenci 2018 vyšly *Narozeniny*).

Čtenáře autorčiných úspěšných próz nejspíš zarazí, že se povídky povětšinou odehrávají v tuzemských kulisách. Žádné dystopické výlety do Střední Asie nebo na Blízký východ, jako tomu bylo v *Jezeře* z roku 2016, respektive v *Moně* z roku 2019. *Tyhle fragmenty* ukazují, že Bellová je autorkou širokého záběru, což je vzhledem k předchozím knihám tak poměrně překvapivé a bezpochyby příjemné zjištění. V autorčině nové knize najdeme psychologicky propracované miniatury, ale též povídky opírající se o (černý) humor – třeba v *Posledním rozloučení*, jehož vypravěč přijíždí rozprašit popel zemřelého kamaráda a potý-

Bianka Bellová

kání s přítelovými ostatky si v nejmenším nezáda se slavnou scénou z filmu *Big Lebowski*. Kniha obsahuje i povídku s až mrazivým vyústěním, či naopak s vtipnou pointou – protagonista závěrečné povídky *Pro otce*, který chtěl tátovi připravit narozeninové překvapení, je vystaven nešťastné záměně slov, jež možná ještě umocní nepříjemné dusno do sedající na rodinu jako tlustá deka. Ostatně sugestivní atmosféra je předností většiny próz, autorka ji dovede navodit opravdu mistrně.

Ne všechny texty se vydrápou přes nastavenou kvalitativní la-

ku, ale s tím se u podobně koncipovaných knih tak trochu počítá. Navíc drtivá většina povídek nepřesáhne deset stran, a tak čtení plyne kvapně a na slabší texty je díky přísunu nových a nových situací a postav záhy zapomenuto. Suma sumárum dávají *Tyhle fragmenty* možnost poznat rozličnější autorské polohy Bianky Bellové, než jaké nabízely její předchozí knihy. Polohy, které budou některým čtenářům bezpochyby příjemnější.

KRYŠTOF EDER

XXXXX

Hraví zombíci **TEREZIE PALKOVÉ**

Nešišlat na děti

VŠESTRANNĚ NADANÁ Terezie Palková zpívá, tančí, skládá, hraje na piano, ukulele, tahací harmoniku... Kromě toho dělá zdravotní klaunku, což se kupodivu smí i za časů korony, ba dokonce je to potřebnější než kdy předtím. Jako absolventka brněnské JAMU prošla Palková divadlem Husa na provázku i Západočeským divadlem v Chebu. Před lety na sebe upozornila alby *Pif haf mňau* a *Moje první tango* (k titulní písni druhého z nich přidala klip s hostující Ivou Pazderkovou).

Teď se puvabně svěží písničkářka vrací s deskou pro děti *Čury mury frh*, která je zajímavá už tím, že na malé posluchače nešišlá, nepodbíjí se jim, nenabízí žádnou prvoplánovou zábavu. Tuhle nahrávku si užijí i dospělí – třeba takovou *Ukolébavku pro Babu Jagu* nebo *Koupebnou houbu*, o *Zombících* nemluvě.

Písničky pomáhali Terezii natočit fajn muzikanti v čele s Filipem Spáleným a perkusistou Camilem Callerem. S aranžemi radil Michal Němec z Jablkoně, texty a melodie si Palková nechala schválit od svých dcer.

MICHAL BYSTROV

XXXXX

KNIHA

GILL PAULOVÁ:
JACKIE A MARIA

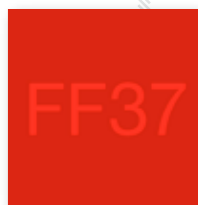
Příjemná oddechovka připomíná skandálnost, vášně a bolesti skryté v milostném trojúhelníku, tvořeném operní pěvkyní Marií Callasovou, paní prezidentovou Jackie Kennedovou a druhdy nejbohatším mužem světa Aristotelem Onassisem. Fikce, ale na základě historických fakt, a mezinárodní bestseller k tomu.

FESTIVAL

37. FAMUFEST

Jak už jsme si bohužel zvykli, i další filmový festival se odehrává on-line. Tentokrát se to týká FAMU. Od 28. dubna.

AUDIOKNIHA

DALIBOR VÁCHA:
M + B + M

Občas se stane, že zvuková podoba už tak dobrý román ještě povznese, že z něj učiní napínavé dobrodružství, kdy zapomenete, že vůbec něco posloucháte. Podarilo se to v případě příběhu legendárních odbojářů z druhé světové války, který načetl podmanivým, na poslech velmi příjemným hlasem skvělý David Matásek.

TELEVIZE

INFILTRACE:
OBCHOD S NADĚJÍ

Pokud jste 12. dubna nestihli premiéru dalšího dílu investigativního pořadu ČT a režisérky Šárky Maixnerové, podívejte se na něj na ceskatelevize.cz. Reportáž dokumentuje příšernou praxi donedávna ilegálního „centra léčby“ autistických dětí, kde neškolené, české špatně mluvící, neempatické ženy představují nikoli ulehčení, ale hrozbu pro malé pacienty s poruchami autistického spektra. Vzpomínáte na kauzu AKTIP a „vykadění rakoviny“? Zde navíc šlendrián probíhá za „kontroly“ státu a neziskovek.

